

Foto: Lena Nordlund

**Ulf Pettersson,
ny utbildningschef på EIO:**

— Vi måste satsa på kompetensutveckling!

— Tydliga mål, en strategi för att nå dem och satsningar på ledarskap, utbildning och marknadsföring är helt nödvändigt för att få en framtid värd namnet, säger Ulf Pettersson.

Från och med september i år är Ulf Pettersson utbildningschef på EIO. Utbildning av tjänstemän är ett prioriterat område som Ulf gärna tar tag i. — Om inte chefen själv förstår hur viktigt det är med utbildning, så kommer ingenting att hända på företaget, menar han.

— Vi måste få våra medlemsföretag att agera. Ledarskap, ekonomi och marknadsföring är de områden där vi tänker satsa rejält, säger Ulf Pettersson.

— Vi borde kunna ha det bättre, kunna ta rätt betalt och framför allt, ta betalt för all den kunskap vi har i huvudet.

Ulf Pettersson menar också att det blir allt tuffare på marknaden.

— Stora beställare kräver redan i dag dokumenterad kompetens av dem som lämnar in anbud, något som bland annat gör det mycket svårt att anlita bemanningsföretag. Ska vi missa en massa jobb för att vi saknar dokumenterad kompetens av företagens anställda?

Läs mer på sid 3

Anmäl dig till Installatörernas Dag – på [www. installatorerna.com](http://www.installatorerna.com)

09.30 Mingel, registrering m m

10.00 Välkommen till
Installatörernas Dag!

10.10 Marknadstrender
i installationsbranschen

10.45 Underhållning

11.00 Paneldiskussion 1. Installatörernas roll i energieffektiviseringen.

11.55 Diplomutdelning, IUC

12.00 Lunch

13.00 Paneldiskussion 2. Hot och möjligheter med de nya EU-länderna.

14.00 Underhållning

14.15 Paneldiskussion 3. Samarbete i byggprocessen. Hur och vilka?

15.15 Paus

15.30 En titt in i framtiden

Omvärldsanalytikern Wolfgang Heller tar oss med på utflykt i framtiden

16.10 Slutsatser

Jonas Hallberg summerar dagen

**16.20 Avslutning med
enklare förtäring**

Nu är AB 04- bestämmelserna klara

Arbetet med att förnya AB 92 startade redan 2001. Det som först skulle vara en mindre översyn av dokumentet blev ett betydligt mer omfattande arbete och kom att dra ut på tiden.

Nu är dock arbetsgruppen överens om de ändringar som snart finns tillgängliga i trycksaken "Allmänna bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader" (AB 04).

Styrelsen för Byggandets Kontraktskommitté (BKK), tog beslut om det nya innehållet den 12 oktober.

För ytterligare information:

Åsa Kjellberg Kahn,
asa.kjellberg-kahn@eio.se
08-762 75 64

**Installatörernas dag –
BOKA 3 NOV!**

Regeringens byggsamordnare kommer till Installatörernas Dag

Sonny Modig, projektledare på Boverkets Byggekostnadsforum, utsågs den 7 oktober till regeringens byggsamordnare. Dagen efter utnämningen rapporterade Tidningarnas Telegrambyrå (TT):

”Byggsektorn har fått mycket skäll under årens lopp. Branschen har anklagats för karteller, höga priser, slarv, byggfusk, revirtänkande och liten förändringsvilja.

— Jag har skällt som en bandhund. Men nu ser jag en vilja till förändring. Den vill vi hålla i, motiverar bostadsminister Lars-Erik Lövdén beslutet att tillsätta en man som ska mana på förändringsarbetet.

I regeringens pressmeddelande sägs att Sonny Modig ska ”bygga upp och samordna ett utvecklingsprogram för sektorn”.

Än så länge vet vi förstås ingenting om installatörernas roll i detta utvecklingsprogram. Men man måste ju förmoda att den nye byggsamordnaren räknar med oss installatörer som en viktig part av flera inom byggsektorn.

På Installatörernas Dag den 3 november är Sonny Modig en av deltagarna i den i sammanhanget mycket intressanta paneldiskussionen ”Samarbete i byggprocessen – hur och mellan vilka parter?” Det ska bli intressant att höra om hans idéer för hur elinstallatörer och andra installatörer kan göra för att få mer att säga till om i planeringsfasen av ett bygge. Om det nu är så att det finns ”en del problem inom byggsektorn”, är jag ganska övertygad om att ett sätt att komma till rätta med problemen är bättre samarbete mellan parterna i byggprocessen.

Kom till Installatörernas Dag den 3 november och hör hur sådana samarbeten ska gå till!

Peter Olofsson
informationschef EIO
peter.olofsson@eio.se
08-762 75 71

EIO-AKTUELLT

Ansvarig utgivare: Hans Enström, 08-762 75 77

Redaktion: Lena Nordlund, 08-762 75 58, lena.nordlund@eio.se

Peter Olofsson, 08-762 75 71, peter.olofsson@eio.se

Redaktionsråd:

Lars G Andersson, 08-762 75 69, lars.g.andersson@eio.se

Ulf Pettersson, 013-25 30 40, ulf.pettersson@eio.se

Tord Martinsen, 08-762 74 71, tord.martinsen@eio.se

EIO-Aktuellts adress: Box 175 37, 118 91 Stockholm

Besöksadress: Rosenlundsgatan 40

Produktion: Odelius New Media, 08-445 87 80. #2860

Tryck: Normalmstryckeriet

Adressändringar: Åsa Anderberg, 08-762 74 72, asa.anderberg@eio.se

Åtgärder mot skattefusk i byggsektorn

Svart arbetskraft och momsfusk ska förhindras genom ett entreprenadavdrag och genom att uppdragsgivaren blir momsskyldig. De nya reglerna föreslås gälla från 2006.

Finansdepartementet föreslår två nya regelverk för att komma till rätta med skattefusk inom byggsektorn. Förslagen bygger på Byggekommisionens förslag SOU 2002: 115 ”Skärpning gubbar”.

BYGGENTREPRENADAVDRAG

Det första förslaget innebär att uppdragsgivaren av en byggverksamhet ska göra ett byggentreprenadavdrag från den ersättning som betalas ut till uppdragstagaren. Avdraget föreslås vara 20 procent av ersättningen exklusive moms.

I underlaget ska ingå både ersättning för uppdragstagarens arbetskostnader och kostnader för material och övrigt. Byggentreprenadavdrag ska även göras vid hyra av byggarbetskraft.

Förslaget omfattar även utländska uppdragsgivare och uppdragstagare som saknar fast driftställe i Sverige. Däremot behöver inte privatpersoner som ger ett uppdrag att utföra byggverksamhet göra avdrag.

Det avdragna beloppet ska tillhöra uppdragstagaren men betalas in direkt till Skatteverket av uppdragsgivaren. Det ska sedan användas för att betala uppdragstagarens skatter och avgifter.

Om uppdragsgivaren inte gör något byggentreprenadavdrag kan han bli betalningsansvarig för uppdragstagarens skatter och avgifter upp till det belopp som han borde ha dragit av.

UPPDRAGSGIVAREN KAN BLI MOMSSKYLDIG

Det andra förslaget innebär att uppdragsgivaren kan bli momsskyldig, så kallad omvänd skattskyldighet, i vissa situationer.

När ett uppdrag ges att utföra byggverksamhet eller när byggarbetskraft ska hyras ut så är det uppdragsgivaren som ska betala in momsen. Reglerna ska gälla både när utländska och svenska företag utför byggverksamhet i Sverige. De ska däremot inte gälla när uppdragsgivaren är en privatperson.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

För ytterligare information
Lars G Andersson 08-762 75 69
lars.g.andersson@eio.se

Välkommen till EIO!

Nya medlemmar augusti–september 2004

Östgöta-Sörmlands distriktsförening

Adams Elservice, Motala

Skånes distriktsförening

Add-Power AB, Ängelholm
Valentinssons Elfirma, Sjöbo

Sydöstra Sveriges distriktsförening

EI-Tjänst i Vätterbygden AB,
Bankeryd

Tommy Larsson (t v) driver EI-Tjänst i Vätterbygden AB i Bankeryd tillsammans med Stefan Ringqvist (t h). Företaget har också en anställd.

— Allt som rör kvalitets- och miljöfrågor blir ju bara mer och mer. Man ska upprätta miljöplaner och det krävs rätt mycket i de förfrågningar som vi får

från våra kunder. Så vi tänkte att vi kunde få lite hjälp med det arbetet, inte minst information kring dessa frågor och även en del råd. Vi tyckte också att EIO:s utbildningar, som finns fortlöpande, verkar bra. EIO-Q är vi mycket intresserade av.

— Vi var på introduktionsdagen hos EIO nyligen och fick mycket bra information. Där fick vi veta ännu mer om hur vi kunde ha nytta av EIO. Det är ju också bra att man kan få hjälp med juridiska spörsmål om man någon gång skulle hamna i en konflikt av något slag.

— Alla dessa mallar och blanketter som man får tillgång till är också bra. Nu behöver man inte sitta och göra sådana själv, allt finns på nätet att tanka ner. Sedan verkar det ju finnas mycket material som man kan beställa från EIO. Det här med olika rabatter kände vi inte till från början, så det kom som en extra bonus när vi blev medlemmar.

Utbildning av tjänstemän – prioriterat område för EIO:s nye utbildningschef

— Om inte chefen själv förstår hur viktigt det är med utbildning, så kommer ingenting att hända på företaget, menar EIO:s nye utbildningschef, Ulf Pettersson.

— Ledarskap, ekonomi och marknadsföring är de mest prioriterade områdena inom den nya stabsfunktionen EIO Kompetens, och här tänker vi satsa rejält. Vi måste helt enkelt få våra medlemsföretag att agera.

Ulf Pettersson vet vad han talar om. Sedan 1988, då han värvades till EIO från Tekniska Verken i Linköping, har han arbetat med bransch- och utbildningsfrågor.

— Årligt talat hade jag ingen aning om vad jag gav mig in i, när jag tackade ja till erbjudandet om att bli EIO:s distriktsrepresentant i Linköping för Östgöta-Sörmland, säger han. Men jobbet passade mig som hand i handsken.

Fem år senare kom en förfrågan från Elbranschens Centrala Yrkesnämnd (ECY) i Nyköping. Ville Ulf möjligen ta hand om utbildningsfrågor inom ramen för ECY?

— Det ville jag!

I nio år pendlade Ulf Pettersson två timmar om dagen för att ta sig till och från jobbet i Nyköping.

35 MILJONER KRONOR FÖR EN LÄRLING?

På ECY var han ansvarig för centrala yrkesnämndens kansli och fokuserade på lärlingsfrågor och allmän fortbildning av montörer.

— 35 miljoner kronor för en lärling, kan det vara något för ett företag? Låter det som ett dåligt skämt?

— Det är det inte, det är fullaste allvar, betonar Ulf Pettersson. Det är vad lärlingen kostar företaget om han eller hon stannar i 35 år som anställd. Mot den bakgrunden bör man faktiskt göra mer än att bara kolla ett personnummer vid anställningen.

Från och med september i år är det även utbildning av tjänstemän inom EIO Kompetens som pockar på Ulf Petterssons insatser, och det är ett mycket prioriterat område.

Ulf Pettersson är en entusiastisk man, som helhjärtat gillar sitt arbete. Därtill är han realist, vilket gör att han suckar tungt när han skärsådar branschens tidigare intresse för utbildning.

— Jag vet att 75 procent av våra medlemsföretag består av en handfull personer, som jobbar jämt. Jag vet också att cheferna nätt och jämt hinner med det dagliga arbetet. Om företaget dessutom växer, så krävs ökade satsningar på ekonomi, personal, arbetsmiljö, kunskaper om förordningar och regelverk, kunskaper som företagsledarna ofta saknar.

STOPPA KRÄFTGÅNGEN

— Men det hjälps inte, säger Ulf. Om vi inte satsar på kompetensutveckling, på fortbildning och på att värva personal som är mer än "bara" elektriker, så kommer vi att fortsätta kräftgången.

Låga marginaler, en bransch i stagnation och massor av missade möjligheter – så ser det ut i dag.

— Och det är framför allt vårt eget fel, menar Ulf vidare. Vi gör som vi alltid gjort. Det har ju funkat hittills. Men vi borde kunna ha det bättre, kunna ta rätt betalt för rätt tjänster och framför allt satsa på att ta betalt för all den kunskap vi har i huvudet.

KONKURRERA MED BÄTTRE UTBILDNING

Som exempel nämner Ulf avancerade larminstallationer.

— Varför lämnar vi de jobben till låsmeder och andra, när vi själva skulle kunna göra jobben bättre?

Han har redan en del av svaret klart:

— Därför att vi väntar med att utbilda oss tills vi fått ett uppdrag,

— Vi måste satsa på kompetensutveckling och att värva personal som är mer än "bara" elektriker, säger Ulf Pettersson, som har utnämnts till ny utbildningschef i EIO.

Foto: Lena Nordlund

som kräver det! I stället borde vi utbilda oss för att sedan kunna konkurrera och få de mer avancerade uppdragen!

Ulf Pettersson menar också att det blir allt tuffare på marknaden.

DOKUMENTERAD KOMPETENS KRÄVS

— Stora beställare kräver redan i dag dokumenterad kompetens av de som lämnar in anbud, något som bland annat gör det mycket svårt att anlita bemanningsföretag. Ska vi missa en massa jobb för att vi saknar dokumenterad kompetens av företagens anställda?

Elföretagen måste dessutom bestämma vart de är på väg. Hur ser målet för verksamheten ut? Vilka resurser behöver företaget för att nå dit? Finns kompetensen redan eller ska man satsa på fortbildning eller ny personal? Och hur hittar man rätt i den snåriga djungeln av utbildningar?

— Som det är nu, sätter vi krokben för oss själva. Vi ser hellre

problemen än möjligheterna. Det håller inte att ta en dag i taget och vänta på att jobben knackar på dörren. Tydliga mål, en strategi för att nå dem och satsningar på ledarskap, utbildning och marknadsföring är helt nödvändigt för att få en framtid värd namnet, slutar Ulf.

För ytterligare information
Ulf Pettersson, 013-25 30 40,
ulf.pettersson@eio.se

EIO Kompetens – en ny stabsfunktion

En ny stabsfunktion – EIO Kompetens – har inrättats inom EIO. Chef för verksamheten är Ulf Pettersson. Inom EIO Kompetens samlas alla utbildningsfrågor inom elteknikbranschen. Högprioriterat område är kompetensförsörjning och kompetensutveckling i elföretagen, till exempel utbildning av chefer och tjänstemän.

Skövdemodell för prao sprids i landet

Det här är den andra artikeln om elprao i Skövde; den första var införd i EIO-Aktuellt nr 4 2004 på sidan 5.

Text: Leif Waltersson,
Skaraborgs läns Allehanda

Skövde har utarbetat en ny form av praktisk arbetslivsorientering, prao, inom elbranschen som nu ska spridas i hela landet.

Modellen kan även tjäna som förebild för andra program i gymnasieskolan.

Under förra hösten prövades den nya typen av praoveckor av sju elever i år 10 i grundskolan med gott resultat. Fortsättning följer i höst.

Bakom försöket står Elbranschens centrala yrkesnämnd, ECY, som är ett samarbetsorgan mellan arbetsgivare och fackförbund.

ÖVERRASKNING

ECY vände sig till fyra kommuner i Sverige, däribland Skövde, som var ensam om prao i det här utförandet.

— Vårt intresse väcktes efter en utredning bland 1 000 elever i

sista året i grundskolan om deras attityder till olika utbildningar i gymnasieskolan, säger Ulf Pettersson.

— Intervjuer med dessa ungdomar avslöjade att praotiden hade stor betydelse för deras val av utbildning. Större betydelse än någon hade anat.

FÖRÄNDRADES

Men det var inte bara att trycka på knappen och säga: "Då kör vi!"

Intresset från elbranschen (det finns 2 600 installationsföretag i landet) att ta emot praktikelever från grundskolan var svagt. Det stod snabbt klart att uppläggnen av praktikveckorna måste förändras.

Skövdemodellen innebär att eleverna får känna på arbetsförhållandena inom ett brett fält av hela elbranschen: Installationsföretag, grossister, elektronik- och dataföretag, kraftverk, elverk, distributionsföretag – i stort sett alla som har något med el att göra.

POSITIVT

Den här diversifieringen har fått ett positivt mottagande, försäkrar Roger Jonsson från Elektrobyrån och Jonas Berlin från grossistföretaget Ahlsells:

— I vår typ av verksamhet har vi svårt att kunna erbjuda ett meningsfullt mottagande under en hel vecka. Det räcker med en intensiv dag.

PRAOTIDEN OMFATTAR TVÅ VECKOR

Fyra av eleverna i förra höstens försök är David Georgsson, Emilia Blomqvist, Emil Johansson och Mikael Fagerlind.

En av dem hade bestämt sig från början; de andra fick hjälp av praotiden att besluta.

— Min uppgift nu blir att sprida Skövdemodellen till hela landet, säger Ulf Pettersson. Det fungerar bra på mindre orter men i storstäderna fungerar det inte alls.

— Prao kan dessutom minska antalet felval i gymnasieskolan. I vissa program sker 30–40 procent avhopp.

Elprogrammet i Skövde med fyra inriktningar tar in 32 elever varje läsår.

— Modellen är jättebra, tycker rektor Johan Rahmberg. Mitt önskemål är att fler program på Kavelbrogymnasiet kan arbeta på det här viset.

För ytterligare information
Ulf Pettersson 013-25 30 40
ulf.pettersson@eio.se

Den nya modellen för prao kan tjäna som förebild för andra program i gymnasieskolan. Praotiden har stor betydelse för ungdomarnas val av utbildning visar en undersökning bland 1 000 ungdomar.

Ny SEK Handbok 437

"REPARATION OCH ÖVERSYN AV ELUTRUSTNING FÖR OMRÅDEN MED EXPLOSIV GASATMOSFÄR"

SEK Handbok 437, 102 sidor, behandlar reparation och översyn av utrustning som används i områden där explosiv gasatmosfär uppträder. Stommen i handboken utgörs av den internationella standarden IEC 60079-19 från 1993, som trädde i kraft som svensk standard med beteckningen SS-IEC 60079-19 och som här återges på engelska och i svensk översättning.

Handboken motsvarar de önskemål om en utgivning av regler för reparation och översyn av elutrustning i områden med explosiv atmosfär som framförts sedan den nya standarden med regler för kontroll och underhåll av elinstallationer i områden med

explosiv gasatmosfär 2000 gavs ut i SEK Handbok 427.

Den planerade serien med Ex-handböcker från SEK är nu komplett.

Dessa omfattas av:

- **Hb 426, utg 3, 2004, Klassning av explosionsfarliga områden – Områden med explosiv gasatmosfär.** Art nr 05 1711. Pris för medlem 498 kr/st, övriga 548 kr/st.
- **Hb 427, utg 2, 2004, Elinstallationer i explosionsfarliga områden – Områden med explosiv gasatmosfär.** Art nr 05 1712. Pris för medlem 463 kr/st, övriga 509 kr/st.
- **Hb 433, utg 1, 2003, Statisk elektricitet i explosionsfarliga områden.** Art nr 05 1717. Pris för medlem 356 kr/st, övriga 410 kr/st.
- **Hb 437, utg 1, 2004, Reparation och översyn av elutrustning för områden med explosiv gasatmosfär.** Art nr 05 1721. Pris för medlem 415 kr/st, övriga 477 kr/st.

Alla priser är exkl. moms och frakt.

Medlemmar beställer smidigast genom Webbshopen på hemsidan eller skicka din beställning med e-post till order@eio.se eller faxa till: 026-24 90 10,

EIO:s Förlagsservice, 811 88 Sandviken, tel: 026-24 90 28, Internet: www.eio.se

För ytterligare information
Johan Lysholm 08-762 75 78
johan.lysholm@eio.se

Läringsstatistik från Elbranschens Centrala Yrkesnämnd, ECY

År	Utfärdade lärings- certifikat	Registre- rade lärlingar
1987	912	1 563
1988	1 051	1 720
1989	1 065	1 731
1990	1 083	1 562
1991	1 026	690
1992	872	182
1993	480	154
1994	264	316
1995	283	512
1996	367	562
1997	748	504
1998	707	791
1999	693	775
2000	785	997
2001	834	928
2002	826	911
2003	923	703

Detaljerad statistik per ELY-område finns från år 1997 på ECY:s hemsida: www.ecy.com

ISO 14001 ändras – hur berörs elföretagen?

Alla medlemmar som miljöcertifierats enligt ISO 14001 vet vilket omfattande arbete som ligger bakom certifieringen. I december kommer de nya standarderna som ISO-organisationen enats om, ISO 14001 och ISO 14004.

När det bestämdes att de nuvarande standarderna skulle uppdateras, var ett av villkoren att inga nya "skallkrav" fick tillkomma. Nu när de nya versionerna börjar bli klara, kan man dock konstatera att det ändå blir lite förändringar. Därför blir det också en övergångstid för att företagen ska hinna ta till sig ändringarna och omsätta dem i verksamheten.

— Jag tror att det kommer att gå bra för de flesta företag, säger Sara Andersson, som arbetar som konsult i verksamhetsutveckling på Effort Consulting AB i Mölnlycke.

BÖRJA SNARAST!

Sara Andersson är civilingenjör inom miljö- och vattenteknik. Hon sitter med i det svenska forumet för hantering av standarderna, SIS, i en kommitté där deltagarna för fram sina åsikter om ISO 14001 och 14004. Sedan för kommittén fram de svenska åsikterna i den internationella ISO-organisationen.

Företagen ska nu klara uppdateringsarbetet på 18 månader. I juni 2006 måste allt vara klart.

— Det viktiga är att företagets ledning inte väntar med att sätta igång arbetet, utan börjar så fort som möjligt. Det är ju bättre att anpassa sig i egen takt än att vara jagad av tidspress, betonar Sara.

VIKTIGT ATT FÖRTYDLIGA TEXTEN

Att förtydliga texten har känts angeläget, menar Sara Andersson som har arbetat en hel del med att hjälpa företag att tyda de befintliga texterna.

— Men jag tycker att det är vettigare att kunna lägga resurser på det praktiska arbetet i stället för att behöva fundera över vad texten i standarden betyder, säger hon.

Även den vägledande standarden, ISO 14004, har ändrats en del. Sådant som kunde leda till tolkningsdiskussioner har rensats bort och fler exempel har vävts in.

En ökad samstämmighet med ISO 9001 har också stått på många önskelista.

— Jag tror att det kommer att gå bra för de flesta företag, säger Sara Andersson, som arbetar som konsult i verksamhetsutveckling på Effort Consulting AB i Mölnlycke.

— Det är tyvärr fortfarande så att ISO 9001 och ISO 14001 skiljer sig åt på en del punkter där det borde kunna stå samma sak. Därför har ISO-organisationen tillsatt en utredningsgrupp som ska titta på skillnader och likheter i miljö- och kvalitetsledningsstandarderna, så att de ska bli så samstämmiga som möjligt, säger Sara.

ÖKADE KRAV PÅ UPPFÖLJNING

— En av de punkter som uppdateringen har fokuserat på är att förtydliga vilka dokument som måste finnas. Resten är upp till verksamheten att bestämma.

Nytt är också ökade krav på uppföljning, att man ska kunna visa att man gjort de förbättringar man planerat.

De nya standarderna ställer större krav på företagen att bevisa kompetens. Samtidigt har företagsledningen frihet att bestämma hur de skaffar sig den här kompetensen, genom kurser, lärlingssystem, studiebesök, träning osv.

För ytterligare information:
Sara Andersson, 031-88 77 93
sara.andersson@effort.se

BOKA ISO 14001-KURS NU OCH LYSSNA PÅ SARA ANDERSSON!

Det är mycket nytt att tänka på när de nya ISO 14000-standarderna kommer. EIO inbjuder till en kurs där de viktigaste punkterna tas upp. I kursen ingår också hur företagens affärs- och miljömål kan utvecklas på ett positivt sätt. Föreläsare är Sara Andersson.

Boka:

17 november 9–16 i Malmö
18 november 9–16 i Göteborg
24 november 9–16 i Stockholm (Arlanda)

Pris inklusive lunch och kaffe,
3 700 kr + moms.

Anmäl dig senast den 2 november 2004

per telefon 08-762 75 75 eller till inger.grape@eio.se

VÄLKOMMEN!

Foto: Fredrik Davidsson

Foto: Per Wetterstam

Nytt nätverk inom region Norr:

Man blir starkare när man hjälps åt!

Man blir starkare när man hjälps åt – så resonerar både företagarna och EIO:s tre distriktsföreningar inom region Norr. Tillsammans har de startat ett nätverk som ger mindre företag både stöd, bollplank och kollegor.

Många driftiga mindre och medelstora företagare upplever att det är en ganska ensam tillvaro. Även småföretagare sitter i samma båt, och har få personer att bolla idéer med. De andra företagen på orten är i regel snarare konkurrenter än kollegor.

För två år sedan bestämde sig EIO:s representanter i region Norr för att göra något åt den här situationen. Åke Jonsson, Övre Norrland, Bo Gustavsson, Gävle Dala och Leif Pettersson, Mellersta Norrland, ville komma fram med en idé utöver det vanliga kursutbudet, och ge praktisk nytta åt de mindre medlemsföretagen.

”KOLLEGOR” I NÄTVERKET

Det mynnade ut i ett nätverk för mindre och medelstora företagare i norr. Genom att nätverkets tretton medlemmar är spridda geografiskt, slipper de konkurrera på samma orter. Målet har också varit att de ska representera så många delar av branschen som möjligt, från installationsföretag till svagström och tele/data.

— Alla saknar någon att vända sig till i till exempel ekonomiska frågor eller med affärsidéer. Till EIO vänder de sig med frågor om avtal och lagar. Men vi är inga affärsmän, och ibland behöver företagen prata med någon som är i samma sits och verksamhet, som kanske har samma problem. Nu

Foton: Kristian Pohi

Det nya nätverket består av, fr v, Lars Thumb, Midroc Elektra AB, Annika Asklund, Aiab Energy Asklunds Industri AB, Anders Hultin, AC EL AB, Peder Johansson, Skellefteå EL AB, Viktoria Henriksson, Kalix EL AB, Matz Ståby, Elektro i Hälsingland AB, Jens Marklund, Marklunds EL KB, Lars Lindh, Elakuten i Gävleborg AB, Leif Pettersson, EIO Mellersta Norrland, Christer Boberg, Marklunds EL KB. Saknas på bilden gör Eilert Ericsson, TDM AB, Lars Jonasson, Elinstallation i Ås AB, och Jan Eriksson, River Valley Electric AB.

finns det ”kollegor” i nätverket, berättar Leif Pettersson.

Nätverket startade med att medlemmarna umgicks under en intensiv kursvecka för exakt ett år sedan, då de fick lära känna varandra. Sedan dess har de träffats vid ytterligare två kurstillfällen då EIO har varit med och följt utvecklingen. Medlemmarna betalar kursen själva, och de bestämmer kursinnehåll utifrån det som de upplever att de behöver lära sig mer om. Mellan kurserna håller de kontakt och utnyttjar nätverket.

— Jag är lite förvånad över att det har fungerat så här bra, med tanke på att företagare tenderar att ha väldigt lite tid. Men ingen har lämnat nätverket, de verkar trivas med idén och prioriterar det här. Det måste betyda att det kommer till användning i deras verksamhet, konstaterar Leif Pettersson.

Inom region Norr försöker man nu hitta fler områden där det går att samverka och arbeta tillsammans, och på så vis göra förtjänster.

— Tillsammans kan vi ju skapa

Vilken nytta har du haft av nätverket?

Annika Asklund,
projekt/order
Aiab Energy
Asklunds
Industri AB,
Fagervik

— Jag har varit i kontakt med större delen av gruppen vid olika tillfällen. Det känns bra att kunna fråga dem om råd och checka av något jag funderar på. Vi har även tittat på att utföra gemensamma jobb/projekt. Efter varje träff frågar Leif om det är intressant att fortsätta, vilket vi varje gång gemensamt kommer fram till att det är. Projektet har absolut inte runnit ut i sanden, och det beror helt enkelt på att vi har nytta och utbyte av varandra.

Peder Johansson,
företagsledare
Skellefteå EI AB

— När jag hamnar i nya situationer ringer jag de andra i nätverket – i allt från frågor om programvaror till reservkraft. Vi har lärt oss vem som har koll på vad och osäkerheten i gruppen är borta – alla törs ”öppna käft’n å stick ut hakan”. I och med att vi i nätverket inte är konkurrenter törs man snacka avtalslösningar eller upphandlingar och fråga hur kollegorna väljer att hantera olika situationer. Jag törs säga vad jag vill, de kommer inte att ta mitt jobb. Vi kan också jobba ihop eller köpa varandras tjänster. Nätverket ger nytta. Alla betalar för kurserna som ordnas, och ingen har hoppat av. Det talar väl sitt tydliga språk.

produkter som vi inte kan skapa inom det enskilda distriktet. Samarbetet mellan Gävle-Dala, Mellersta och Övre Norrland ska ge medlemmarna bättre service och vi

har redan planer på vad vi vill göra framöver, säger Leif Pettersson.

*För ytterligare information:
Leif Pettersson, tel 060-16 73 42,
leif.pettersson@eio.se*

TYCKT & TRYCKT I PRESSEN

Konflikträtt för utländska arbetare

Elektrikerförbundet vill ha konflikt-rätt om lönen för de anställda i utländska företag som arbetar i Sverige.

Arbetsgivarna tycker det är en bakvänd situation och uppfattar sig som kollektivavtalets försvarare.

Det är facket viktigaste krav i de pågående förhandlingarna om nytt kraftverksavtal, som omfattar runt 2 000 anställda.

— Vi vill att människor ska ha lön efter prestation, inte nationalitet, säger Ronny Wenngren, Elektrikernas avtalssekreterare.

LO-Tidningen 2004-10-14

Inte imponerad av avtalets effekter

EIO:s förhandlingschef Åsa Kjellberg-Kahn är mindre imponerad av avtalets effekter.

— Det är sant att vi inte har några tvister om arbetsmiljön, men det hade vi inte tidigare heller.

Däremot menar hon att det finns tendenser på sina håll att tillämpa avtalet felaktigt på lokal nivå.

— Ju mer man inser möjligheterna med avtalet, desto mer förstår man hur svårt det blir att tillämpa praktiskt. Och det ger ju Arbetsmiljöverket en roll som de inte har bett om.

Dagens Nyheter 2004-10-01

KOM IHÅG 2004

För datum för skattedeklarationer och inbetalning av skatter och moms hänvisar vi till Skatteverkets hemsida www.skatteverket.se
Klicka på "Sökord A-Ö" och därefter "S" Skattekalender allmänna datum.

INFORMATION FRÅN DISTRIKTEN

ÖSTGÖTA-SÖRMLANDS DISTRIKTSFÖRENING

Kretsmöten

Datum	Plats
Tisdagen den 16 november	Scandic Nord, Norrköping
Tisdagen den 23 november	EUU, Nyköping
Torsdagen den 25 november	Stadshotellet, Katrineholm
Tisdagen den 30 november	Hotell Smeden, Eskilstuna
Tisdagen den 7 december	Ulfhälls herrgård, Strängnäs

Följande aktuella punkter tas upp på samtliga kretsmöten:

- "ROT-avdrag"
- EIO:s olika utbud av standarder och handböcker
- EUU:s utbildningsutbud
- Konjunkturrapport
- Arbetsmarknadsläget i regionen
- Övriga aktuella branschfrågor och avtalsfrågor
- ATL m m

På mötet i Norrköping deltar Tord Martinsen, EIO, som informerar om EIO Elkontroll, säkerhetsfrågor m m.

På mötet i Nyköping och Katrineholm deltar Lennart Månsson, EIO, som informerar om arbetsmiljö, arbetsgivarens ansvar m m.

Samtliga kretsmöten startar klockan 18.00 med mat.
Anmälan till hans.tedesjo@eio.se eller på fax 013-25 30 45.

STOCKHOLMS DISTRIKTSFÖRENING

Hösträff onsdagen den 10 november kl 16.00 hos Bowlers Sverige AB, Winborgs väg 9 i Nacka.

Träffen börjar med att Ulf Herrström talar om ledarskapets betydelse. Därefter bowling i cirka en timme. Kvällen avslutas med en gemensam måltid.

Anmälan till inga.ahlstrom@eio.se eller på fax 08-669 86 80.

EIO-Q Företagsutveckling – Grundkurs 1

Vet du om att nya AB 04 ställer krav på kvalitets- och miljöplan från entreprenören? Att upprätta en sådan får du lära dig **tisdagen den 16 november kl 08.00, Maria Bangata 6, Stockholm.**

Information om kursen finns på www.eio.se under Aktuellt/Kalender

ÖVRE NORRLANDS DISTRIKTSFÖRENING

Lönsamhet för alla är temat på en fyra timmars **utbildning i entreprenadjuridik och ekonomi**. Utbildningen är kostnadsfri och vänder sig till alla medarbetare i företaget.

Tid	Plats
Skellefteå måndag 13 december	Expolaris kongresscenter
Skellefteå tisdag 14 december	Expolaris kongresscenter
Umeå onsdag 15 december	Hotell Scandic Syd
Piteå måndag 17 januari 2005	Folkets Hus
Luleå tisdag 18 januari 2005	Hotell Scandic
Kiruna onsdag 19 januari 2005	Hotell Scandic Ferrum

EIO Övre Norrland deltar i **rekryteringsmässan "Efter 9:an"** på Noliaområdet i Piteå den 1-2 december.

Anmälan och ytterligare information: Åke Jonsson 0910-78 29 21, ake.jonsson@eio.se

Separat inbjudan sänds till distriktsföreningarnas medlemmar på sedvanligt sätt.

AKTUELLA SIFFROR

Lars G Andersson, 08-762 75 69, lars.g.andersson@eio.se

2146
375

PRISBASBELOPP ÅR 2004 (används för att beräkna taket för sjukpenning, delpension och bilförmån)	39 300 kr
FÖRHÖJT PRISBASBELOPP 2004 (används för beräkning av pensionsgrundande inkomst och pensionspoäng)	40 100 kr
HELT DYGNSTRAKTAMENTE ÅR 2004	200 kr
HALVT DYGNSTRAKTAMENTE ÅR 2004 (höjning från 2003: 10 kr resp. 5 kr)	100 kr
RIKSBANKENS DISKONTO 3 APRIL 2002	2 %
REFERENSRÄNTA 1 JULI – 31 DECEMBER 2004 Referensräntan plus 8 % är nivån för dröjsmålsränta enligt räntelagen (om avtal saknas 10 %)	2 %
STATSLÅNERÄNTA 30 NOVEMBER 2003	4,71 %
STATSLÅNERÄNTA 7 OKTOBER 2004	4,18 %
KONSUMENTPRISINDEX SEPTEMBER 2004	280,2 %
KONSUMENTPRISINDEX SEPTEMBER 2003	278,7 %
FÖRÄNDRING KPI (SEPT 2003–SEPT 2004)	+0,5 %
ARBETSGIVARAVGIFTER 2004	32,70 %
EGENFÖRETAGARAVGIFTER 2004 (0 karensdag)	30,89 %
AFA-AVGIFTER ARBETARE 2004 (inkl pensionsavgift 3,50 %)	5,90 %
SÄRSKILT EL-TILLÄGG exkl. moms 2004	0,63 %
SÄRSKILD LÖNESKATT på pensionskostnader	24,26 %

SKYDD 2004

Digitaltekniken kan ge tillväxtboom i säkerhetsbranschen

Det är full fart i säkerhetsbranschen. Man kunde nästan tala om en euforisk stämning i hallen bland utställare och besökare vid Skydd 2004 i Stockholmsmässan i Älvsjö i slutet av september.

Genombrottet för digitaltekniken i övervakningssammanhang har satt ordentlig fart på branschen. Flera av utställarna menade, att man aldrig tidigare haft ett produktområde med sådan tillväxt.

Mässan lockade i år över 15 000 besökare under de fyra mässdagarna. Man passade också på att fira sitt 35 årsjubileum.

EIO, ECY, EUU och Elinstallatören hade en gemensam monter med mottot "Välj den säkra sidan – anlita alltid en certifierad installatör". Från vänster Robert Weström, Örjan Borgström, Per Danell, Johan Lysholm och Jan Siezing.

Foto: Hans Löfgren

Ny skrift från Konkurrensverket "Lilla konkurrensboken"

Lilla konkurrensboken är i A4-format och innehåller 60 sidor.

Följande kapitel ingår i boken:

1. Valfärd genom väl fungerande marknader
2. Gemensamma konkurrensregler
3. Förbud mot konkurrensbegränsande samarbete
4. Förbud mot missbruk av dominerande ställning
5. Företagskoncentrationer
6. Från tips till domstol
7. Konkurrens och offentlig sektor
8. Hinder för konkurrens
9. Konkurrensverkets uppgifter
10. Historik
11. Läs mer

Enstaka exemplar av Lilla konkurrensboken kan beställas gratis från

Konkurrensverket, 103 85 Stockholm, tel:08-700 16 00, e-post: konkurrensverket@kkv.se. Skriften kan även laddas ned i pdf-format från www.konkurrensverket.se

— AKTUELLA FRÅGAN —

Utbildar ni er personal? Hos EIO, eller vem?

— Vi går på en hel del kurser, cirka 1–2 per anställd och år. Det är mest EUU-kurser (Elbranschens utvecklings- och utbildningscenter) som vi går på men även en del EIO-kurser. Företaget har en utbildningsplan som vi självklart följer.

Ibland kan det vara så att några går på kurs och när de kommer tillbaka brukar vi ordna ett litet "seminarium", så att övriga berörda också får ta del av nya kunskaper och erfarenheter. Varje kompetensområde har ju sina speciella kurser som behövs för att upprätthålla och utveckla kompetensen.

— På installationssidan till exempel finns det en hel del kurser som är helt givna att de som arbetar med måste gå på. Grossisterna håller ju också kurser, som man behöver gå ibland.

— Självt gick jag nyligen en kurs i företagsekonomi hos EIO. Den var jättenyttig och bra. Det är också bra att få utbyta erfarenheter med andra i branschen.

Bo Jonsson, Johanssons Elektriska AB, Skara. 35 anställda.

— Ja, vi brukar gå på kurser här på företaget. Både vi på kontoret och våra montörer. Vi på kontoret går nog några gånger per år. Man behöver ju uppdatera sig hela tiden, det kommer till exempel nya förordningar som man måste känna till. Men det är ju också viktigt att vidga sina vyer, så att

man kan gå vidare i sitt jobb och utveckla sig själv och arbetsuppgifterna.

— Vi går oftast på kurser som EIO anordnar. De brukar vara bra – jag har bara goda erfarenheter av deras kurser. Nu senast gick jag Ekonomi – projekt-ekonomi – och fick lära mig mer om både kalkyler och budget, och det var mycket givande.

— Våra montörer brukar gå på EUU-kurser (Elbranschens utvecklings- och utbildningscenter).

Anette Magnusson, Elselect AB, Malmö. 10 anställda

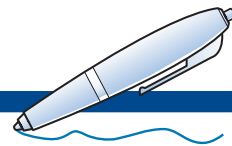
— Vi har både internutbildningar och går på olika externa utbildningar. Vi är 30 anställda här på företaget, många är tekniker och elektriker. De behöver ju hela tiden vidareutbilda sig inom olika områden. Det viktigaste för oss är att individerna har rätt kompetens. Ju mer vi arbetar med olika former av kommunikationslösningar och säkerhetslösningar, desto viktigare är det att vara välutbildad inom de olika områdena. Vi måste se till att hänga med här om vi ska kunna vara konkurrenskraftiga.

— När det gäller olika utbildningar och kurser använder vi både EIO och andra. EIO-kurserna som vi går är ofta mer generella, och vi har goda erfarenheter av dem. Jag har själv gått EIO-kurser, som jag tycker varit bra.

Mikael Heintze, ComTech Solution CTS AB, Malmö. 30 anställda

KRÖNIKAN

Elprishöjningen beror på högre skatt

Elektrisk energi är den bästa energikällan. Alla kategorier. Därför borde vi i Sverige ägna stor kraft åt att säkerställa god tillgång på elektrisk energi, främst ur vattenkraft och kärnkraft. På så sätt säkrar vi fortsatt industriell utveckling i Sverige, vilket är den bästa garanten för sysselsättning, välbild och välfärd. Framgången för elektrisk energi beror på flera faktorer:

- Energin är inte beroende av en enda energikälla
- Energin är lätt att framställa med hög effektivitet
- Energin är lätt att transportera med mycket hög effektivitet
- Energin är enkel att distribuera även till minsta konsument
- Energin är mycket smidig att använda (ljus, uppvärmning, motordrifter, etc)

Det finns bara en riktig nackdel: elektrisk energi är mycket svår att lagra.

Inom industrin har avancerad teknik införts för att klara efterfrågan på elektrisk energi. Från många håll görs också försök att förmå privata hushåll att minska energiförbrukningen. Målet, både inom industrin, hushållen och övriga sektorer, är att minska efterfrågan på energi – trots att en minskning av användandet av elektrisk energi ofta inte är bästa sättet att minska den grundläggande energiefterfrågan.

En minskad efterfrågan på energi gör att priset på elektrisk energi minskar och omvänt. På grund av svårigheten att lagra elektrisk energi, kommer priset att vara högt när totalefterfrågan på energi är hög.

Nyligen har regeringens enmansutredare, LO-ekonomen Dan Andersson, gått ut med helt felaktiga påståenden om bakgrunden till dagens elpriser. "Regelutredningen", som den heter, pågår, men Dan Andersson valde ändå att kalla till presskonferens den 15 september och bland annat presentera att elpriserna stigit med 86 procent sedan avregleringen infördes.

Branschorganisationen Svensk Energis vd Bo Källstrand har i pressmeddelande och på Dagens Nyheters debattsida kraftfullt bemött Dan Anderssons vilseledande information:

"För det första förtiger man att det i allt väsentligt är höjda elskatter, elcertifikat m m som ligger bakom de prisökningar som drabbat konsumenterna!

För det andra är det märkligt att man inte använt SCB:s officiella löpande elprisstatistik. Enligt den har prisutvecklingen på el – exklusive elskatt och elcertifikat – för en villakund med eluppvärmning och rörligt pris från slutet av 1996 fram till juli 2004 legat under 10 procent. För lägenhetskunder har prisökningen varit drygt 34 procent.

Ligger det politiska motiv bakom att man gör en specialredovisning som tycks ha till syfte att stämpla elmarknadens avreglering som ett misslyckande?"

Jag instämmer i Bo Källstrands kritik och ser i förlängningen farhågor att även elteknikbranschen skadas i trovärdighet när en utredning kring ett av våra viktigaste energiområden inte redovisar fakta. Låt oss slå fast en sak en gång för alla: det är skattehöjningar som är den främsta orsaken till elprishöjningen.

Hans Enström, vd i EIO, 08-762 75 77, hans.enstrom@eio.se

Hans Enström